

Традиції вивчення справедливості, закладені мислителями минулого, знайшли розвиток у філософській і соціологічній думці Новітнього часу та були ознаменовані появою фундаментальних праць, присвячених питанням справедливості, рівності, свободи. Однією з найбільш відомих і впливових концепцій є ліберальна теорія справедливості Дж. Ролза. Продовжуючи традиційну для європейської соціально-правової думки теорію суспільних договорів, Дж. Ролз вважає справедливість першою чеснотою громадських інститутів. Ніякі форми суспільного життя не мають права на існування, якщо вони не є справедливими. В основу ідеї справедливості Дж. Ролзом покладено принцип чесності на відміну від принципів утилітаризму або перфекціонізму. Принципи рівності та нерівності у Ролза доповнюються двома основоположними правилами пріоритету – свободи та справедливості.

Комунітаризм – новий напрям у сучасній аналітичній філософії. Сформувавшись у 80-і роки ХХ ст. у США у руслі моральної та політичної філософії, комунітаристські теорії справедливості змушують звернутися до тих питань і проблем, які хвилювали людство з часів Французької революції, а саме до проблеми солідарності та братства. Морально-етичним підґрунтям комунітаризму є ідеалістичне уявлення про розвиток суспільства, що зводиться до прагнення всіх членів соціуму досягти загального блага. Одним із засадничих понять комунітаризму є поняття суспільства, або комуні. Вихідним положенням комунітаризму є принцип відповідальності індивіда перед суспільством як необхідної передумови реалізації ним своїх соціальних обов'язків і втілення суспільних цінностей до загальної системи культури.

Сьогодні пошук балансу між індивідуалізмом та комунітаризмом повинен привести суспільство до змін правової, державної системи та виведення кожного окремого індивіда на більш високий рівень культури.

Роботу виконано під керівництвом к. філос. н., доц. Холодинської С. М.

ОТРАЖЕНИЕ ЧЕРТ ЭПОХИ ВОЗРОЖДЕНИЯ В ТВОРЧЕСТВЕ МИКЕЛАНДЖЕЛО

К. Д. Линник, студентка группы СР-17, ГБУЗ «ЛПГУ»

Этап философии эпохи Возрождения можно кратко охарактеризовать как пробуждение от непросвещенности, признание ценности каждого человека. Представители эпохи Возрождения – это философы и естествоиспытатели которые в своих трудах стали отождествлять Бога не просто с природой, а с бесконечным космосом Вселенной.

Философия эпохи Возрождения включает в себя не только натурфилософские идеи и идеи пантеизма, но и гуманистические взгляды. Всё это требует от человека постоянного самосовершенствования, смелости в поиске смысла земного бытия, божественного начала во всем сущем. Это был период расцвета различных видов искусства. Представители этой эпохи

оставили огромное наследие, обогатив своими шедеврами мировую культуру.

Выдающимся представителем этого времени был Микеланджело Буонарроти (1475–1564), который в каждой из областей художественного творчества оставил выдающиеся произведения скульптуры, живописи, графики, архитектуры, поэзии. Вся жизнь художника – это борьба за утверждение права человека на свободное творчество. Всем своим искусством Микеланджело показывает, что самое красивое в природе – это человеческая фигура, более того, что вне ее красоты вообще не существует. И это потому, что внешняя красота является выражением красоты духовной, а человеческий дух выражает самое высокое и прекрасное в мире.

По характеру своего дарования Микеланджело был, прежде всего, скульптором, хотя наиболее грандиозные его замыслы были реализованы в живописи. При этом даже в живописи Микеланджело оставался скульптором: для него все совершенство и величие сосредотачивались в человеке, титаничности его облика, духовной силе, пронизывающей жизнь его могучего тела, необычайно богатую пластику движений и сложных поз. Сосредотачивая все внимание на человеческой фигуре, мастер предельно лаконично обозначает место действия, пространство не имеет у него самостоятельного значения.

В целом, творчество великого гения Микеланджело является блестящим и заключительным аккордом в итальянском Возрождении. Он заложил основы для развития маньеризма и барокко.

Работа выполнена под рук. к. филос. н., доента Холодинской С.Н.

ПОХОДЖЕННЯ І СУТНІСТЬ СВІДОМОСТІ

Д. Д. Коваленко, студентка групи ТУР-17, ДВНЗ «ПДТУ»

Проблема свідомості завжди привертала увагу філософів, оскільки визначення місця та ролі людини у світі передбачає з'ясування природи людської свідомості. Поняття свідомості – ключове для аналізу всіх форм духовної життєдіяльності людини, засіб контролю, регулювання, управління взаємовідносин між людиною та світом. Ця проблема має особливе значення для філософії ще й тому, що ті чи інші підходи до питання сутності свідомості, її характеру, співвідношення з буттям торкаються вихідних світоглядних основ будь-якого філософського напрямку. У структурі свідомості найбільш чітко виділяються усвідомлення речей і переживання. Розвиток свідомості припускає, насамперед, збагачення її новими знаннями про навколишній світ і про саму людину. Пізнання, усвідомлення речей має різні рівні, глибину проникнення в об'єкт і ступінь ясності розуміння. Звідси – буденне, наукове, філософське, естетичне та релігійне усвідомлення світу, а також чуттєвий і раціональний рівні свідомості. Ядро свідомості утворюють відчуття, сприйняття, уявлення, поняття та мислення. Однак вони не вичерпують усієї її структурної повноти.